

Advies over de passende beoordeling voor een helihaven aan de Burkeldijk te Knokke

Adviesnummer:	<u>INBO.A.4553</u>
Auteurs:	Koen Devos & Glenn Vermeersch
Contact:	Lieve Vriens (lieve.vriens@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	ANB-INBO-2023-1
Geadresseerden:	Agentschap Natuur en Bos Dienst Adviezen en vergunningen T.a.v. Lieven Dekoninck Koning Albert I-laan 1-2 8200 Brugge lieven.dekoninck@vlaanderen.be
Cc:	Agentschap Natuur en Bos Joris Janssens (joris.janssens@vlaanderen.be)

Dr. Maurice Hoffmann
Administrateur-generaal wnd.

Wijze van citeren: Devos K. & Vermeersch G. (2023). Advies over de passende beoordeling voor een helihaven aan de Burkeldijk te Knokke. Adviezen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Nr. INBO.A.4553. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Aanleiding

Ter ondersteuning van zijn beroepsactiviteiten wil een ondernemer een helihaven in gebruik nemen. Voor de aanleg van de landingsplaats is een machtiging verkregen. De helihaven ter hoogte van de woning/bedrijfszetel dient om snel en efficiënt vervoer in het kader van zijn beroepsactiviteiten mogelijk te maken. Het betreft geen commercieel uitgebate helihaven en het aantal vluchten is beperkt tot maximaal 120 per jaar. Het is de bedoeling om bij het landen en opstijgen geen obstakels of natuurgebieden te overvliegen.

Vraag

1. Zijn de gegevens opgenomen in de passende beoordeling conform met de bij het INBO bekende wetenschappelijke studies, verspreidingskaarten van soorten, etc.?
2. Kunnen er betekenisvolle effecten optreden op het Vogelrichtlijngebied BE2501033 Het Zwin tengevolge van het in gebruik nemen van de helikopterlandplaats?

Toelichting

1 Volledigheid gegevens

Bij de beoordeling werd uitsluitend gebruik gemaakt van losse waarnemingen in waarnemingen.be. Hoewel deze gegevens in gebieden met veel vogelkijkers indicatief kunnen zijn voor de ornithologische waarde van gebieden en deelgebieden, is het gebruik van gestandaardiseerde telgegevens - indien beschikbaar - ten zeerste aanbevolen (zowel wat overwinteraars als broedvogels betreft). Daarom adviseren we om volgende tel- en inventarisatiegegevens op te vragen en mee te nemen in de passende beoordeling:

- Gedetailleerde telgegevens van ganzen, op het niveau van de onderscheiden individuele telgebieden. Dit zowel in de omgeving van de geplande helihaven als langs de aanvlieg- en vertrekroutes (tot minstens 1 km afstand, zie Krijgsveld *et al.* 2008 waarnaar verwezen wordt in de passende beoordeling). De aanvraag voor deze gegevens dient gericht te worden aan Eckhart Kuijken (eckhart.kuijken@scarlet.be), organisator van de ganztellingen in de Oostkustpolders en beheerder van de desbetreffende databank.
- De resultaten van de midmaandelijke watervogeltellingen in gebieden die in de omgeving liggen van de geplande helihaven (tot minstens 1 km afstand). Op te vragen bij Natuurpunt.studie.
- De resultaten van recente broedvogelinventarisaties in gebieden die in de omgeving liggen van de geplande helihaven (tot minstens 1 km afstand). Op te vragen bij Natuurpunt.studie.

Daarnaast is het aantal geraadpleegde bronnen vermeld in de inleiding zeer beperkt. Ons inziens zijn aanvullende en ook recentere bronnen beschikbaar die dieper ingaan op verstoring van vogels door vliegverkeer (bijvoorbeeld: Komenda-Zehnder *et al.* 2003; Krijgsveld *et al.* 2022; Lensink *et al.* 2017; Livezey *et al.* 2016 en relevante studies in de referentielijsten van deze publicaties).

2 Effecten tijdens de exploitatiefase

De conclusies in de passende beoordeling luiden als volgt:

- Er is geen direct ruimtebeslag van waardevolle ecotopen of Natura2000 habitats. Het project kan bijgevolg niet resulteren in enige impact op aangemelde en tot doel gestelde habitats in de omgeving.
- Er worden redelijkerwijze geen effecten verwacht op nacht-actieve soorten als meervleermuis of andere soorten als zeggekorfslak.
- De uitbating van de helihaven met een beperkt aantal vluchten tijdens het winterhalfjaar (2 tot maximaal 4 per maand naargelang de meteorologische omstandigheden) zal niet leiden tot significante visuele en/of geluidsverstoring op de aanwezige en tot doel gestelde overwinterende vogels in het vogelrichtlijngebied en habitatrichtlijngebied.
- De uitbating van de helihaven met indicatief twee vluchten per week (indicatief circa 52 per jaar) tijdens het zomerhalfjaar (periode april-september) kan leiden tot een beperkte geluids- en visuele verstoring in de onmiddellijke omgeving van de helihaven, zonder dat sprake is van grote en betekenisvolle impacten op aanwezige en tot doel gestelde broedvogels in de nabijheid.

Bij gebrek aan gestandaardiseerde telgegevens in de passende beoordeling en de beperkte wetenschappelijke onderbouwing van de mogelijke effecten kan het INBO de twee laatste conclusies van de effectbeoordeling niet zonder meer bevestigen.

Conclusies

1. Bij de beoordeling werd uitsluitend gebruik gemaakt van losse waarnemingen in waarnemingen.be. Hoewel deze gegevens indicatief kunnen zijn voor de ornithologische waarde van gebieden en deelgebieden, is het onontbeerlijk om de gestandaardiseerde en hierboven aangegeven telgegevens op te vragen en te verwerken in de beoordeling. Daarnaast is een meer uitgebreide literatuurstudie over het verstorend effect van helikopters wenselijk.
2. Omwille van een gebrek aan gestandaardiseerde telgegevens in de passende beoordeling kunnen we niet bevestigen dat het project geen aanzienlijke of betekenisvolle effecten genereert ten aanzien van de natuurlijke kenmerken van het SBZ-gebied en de instandhoudingsdoelstellingen van de aanwezige vogelsoorten.

Referenties

Komenda-Zehnder S., Cevallos M., & Bruderer B. (2003). Effects of disturbance by aircraft overflight on waterbirds-an experimental approach. *Proceedings of the International Bird Strike Committee* 26 (1): 157-168.

Krijgsveld K.L., Klaassen B. & van der Winden J. (2022). Verstoring van vogels door recreatie. Literatuurstudie van verstoringgevoeligheid en overzicht van maatregelen. Deel 1 hoofdrapport & deel 2 soortbesprekingen. Uitgave Vogelbescherming Nederland, Zeist.

Lensink R., Steendam H. & Krijgsveld K.L. (2017). Effecten van vliegverkeer op kolganzen en smienten? - *De Levende Natuur* 118 (2): 56-59.

Livezey K. B., Fernández-Juricic E. & Blumstein D.T. (2016). Database of Bird Flight Initiation Distances to Assist in Estimating Effects from Human Disturbance and Delineating Buffer Areas. *Journal of Fish and Wildlife Management*. 7 (1): 181-191. doi.org/10.3996/082015-JFWM-078